Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

16 юли 2015 година*

„Преюдициално запитване — Отпадъци от електрическо и електронно оборудване — Директива 2002/96/ЕО — Член 2, параграф 1 и член 3, буква а), както и приложения I А и I Б — Директива 2012/19/ЕС — Член 2, параграф 1, буква а), член 2, параграф 3, буква б) и член 3, параграф 1, букви а) и б), както и приложения I и II — Понятия за „електрическо и електронно оборудване“ и „електрически и електронни инструменти“ — Задвижващи механизми за гаражни врати“

По дело C-369/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landgericht Köln (Германия) с акт от 23 юли 2014 г., постъпил в Съда на 31 юли 2014 г., в рамките на производство по дело

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

срещу

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: M. Ilešič (докладчик), председател на състава, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas и C. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: P. Mengozzi,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH, от J. Stock, Rechtsanwältin,

— за Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG, от S. Pietzcker, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от T. Henze и A. Lippstreu, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от G. Braga da Cruz, C. Hermes и D. Loma-Osorio Lerena, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването, от една страна, на член 2, параграф 1 и на член 3, буква а) от Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (ОВ L 37, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 9, стр. 184), както и на приложения I А и I Б към нея, и от друга страна, на член 2, параграф 1, буква а) и параграф 3, буква б), на член 3, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (ОВ L 197, стр. 38), както и на приложения I и II към нея.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH (наричано по-нататък „Sommer“) и Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG (наричано по-нататък „Rademacher“) във връзка с липсата на вписване на последното в Stiftung elektro-altgeräte register (германски национален регистър за отпадъците от електрическо оборудване, наричан по-нататък „Stiftung ear“) като производител на електрическо и електронно оборудване (наричано по-нататък „ЕЕО“).

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2002/96

3 В съответствие с член 25 от Директива 2012/19 Директива 2002/96 е отменена, считано от 15 февруари 2014 г.

4 Съображения 10, 15 и 16 от Директива 2002/96 са гласели:

(10) Настоящата директива се отнася за всяко електрическо и електронно оборудване, използвано от потребителите, и електрическо и електронно оборудване за [професионална] употреба. […]

[…]

(15) Разделното събиране е предварително условие, за да се гарантира специалното обработване и рециклиране на [отпадъци от електрическо и електронно оборудване (наричани по-нататък „ОЕЕО“)], и е необходимо, за да се постигне избрано ниво на защита на човешкото здраве и околната среда в Общността. […]

(16) За да се постигнат избрано[то] ниво на защита и хармонизираните цели на Общността в областта на околната среда, държавите членки приемат подходящите мерки с цел намаляване до минимум изхвърлянето на ОЕЕО като несортирани [битови] отпадъци и с цел да се постигне високо ниво на разделно събиране на ОЕЕО. […]“.

5 Текстът на член 1 от тази директива, озаглавен „Цели“, е бил следният:

„Целта на настоящата директива е, като основен приоритет, предотвратяването на образуване на [ОЕЕО] и в допълнение на това, повторната употреба, рециклирането и други форми на оползотворяване на такива отпадъци, така че да се намали изхвърлянето на отпадъци. Тя също цели да подобри функционирането на операторите по отношение на околната среда, които участват в жизнения цикъл на електрическото и електронното оборудване, т.е. производители, разпространители и потребители, и по-специално тези оператори, които директно участват в обработката на [ОЕЕО]“.

6 Озаглавен „Приложно поле“, член 2, параграф 1 от тази директива е гласял:

„Настоящата директива се прилага за [ЕЕО], попадащи в категориите, изброени в приложение I А, при условие че съответният уред не е част от друг вид уред, който не попада в приложното поле на настоящата директива. Приложение I Б съдържа списък с продукти, които попадат в категориите, посочени в приложение I А“.

7 Член 3 от същата директива, озаглавен „Определения“, е предвиждал:

„По смисъла на настоящата директива се използват следните определения:

а) [„ЕЕО“] означава уреди, които зависят от електрически ток или електромагнитно поле, за да работят правилно, както и уреди за генериране, трансфер и измерване на такъв ток и полета, попадащи в категориите, посочени в приложение I А, и разработени за употреба с напрежение не повече от 1 000 волта за променлив ток и 1 500 волта за постоянен ток;

[…]“.

8 В приложение I А към Директива 2002/96 са се изброявали категориите ЕЕО, попадащи в нейния обхват. Точка 6 от това приложение е посочвало „[е]лектрически[те] и електронни [инструменти] (с изключение на [големите единици стационарно промишлено оборудване])“.

9 Текстът на точка 6 от приложение I Б към тази директива, озаглавено „Списък на продуктите, които следва да се вземат предвид за целите на настоящата директива, и които попадат в категориите на приложение I А“, е бил следният:

„Електрически и електронни [инструменти] (с изключение на широки неподвижни промишлени устройства)

Бормашини

Режещи инструменти

Шевни машини

Инструменти за струговане, мелене, почистване с шкурка, рязане с трион, нарязване, отрязване, пробиване, правене на дупки, перфориране, сгъване, прегъване или подобни процеси на обработка на дърво, метал и други материали

Инструменти за занитване, заковаване или завинтване или отстраняване на нитове, пирони, винтове или за подобна употреба

Инструменти за заваряване, спояване или за подобна употреба

Уреди за разпръскване, пръскане, разсейване или друга обработка на течности или газообразни вещества чрез други средства

Инструменти за косене или други градинарски дейности“.

Директива 2012/19

10 Съображения 6, 9, 14 и 15 от Директива 2012/19 гласят:

(6) Целта на настоящата директива е да допринесе за устойчивото производство и потребление основно чрез предотвратяване на ОЕЕО и, в допълнение на това — чрез повторната употреба, рециклирането и други форми на оползотворяване на такива отпадъци, така че да се намали обезвреждането на отпадъци и да се допринесе за ефективното използване на ресурсите и за извличането на ценни вторични суровини. Тя също така цели подобряване на свързаните с околната среда резултати от работата на операторите, които участват в жизнения цикъл на ЕЕО, т.е. производители, дистрибутори и потребители, и по-специално тези оператори, които пряко участват в събирането и третирането на ОЕЕО. По-конкретно разликите в прилагането на национално ниво на принципа за отговорността на производителя може да доведат до значителни несъответствия във финансовата тежест, която се поема от икономическите оператори. Наличието на различни национални политики за управление на ОЕЕО ограничава ефективността на политиките за рециклиране. Поради тази причина основните критерии следва се определят на равнището на Съюза и следва да се разработят минимални стандарти за третирането на ОЕЕО.

[…]

(9) Настоящата директива се прилага за всички видове ЕЕО, използвано от потребителите, и ЕЕО за професионална употреба. […] Целите на настоящата директива могат да бъдат постигнати, без в приложното ѝ поле да се включват големи неподвижно монтирани инсталации като нефтени платформи, системи за транспортиране на багаж на летищата или асансьори. Въпреки това всяко оборудване, което не е специално проектирано и инсталирано като част от такива инсталации и което може да изпълнява функциите си дори ако не бъде част от съответните инсталации, следва да бъде включено в приложното поле на настоящата директива. Това се отнася например за оборудване като осветителни тела или фотоволтаични панели.

[…]

(14) Разделното събиране е предварително условие, за да се гарантира специалното третиране и рециклиране на ОЕЕО, и е необходимо, за да се постигне избраното ниво на закрила на човешкото здраве и околната среда в Съюза. Потребителите следва активно да подпомагат постигането на успех при такова събиране и следва да бъдат насърчавани да връщат ОЕЕО. […]

(15) За да се постигне избраното ниво на опазване и хармонизираните цели на Съюза в областта на околната среда, държавите членки следва да приемат подходящи мерки с цел намаляване до минимум обезвреждането на ОЕЕО като несортирани битови отпадъци и с цел да се постигне високо ниво на разделно събиране на ОЕЕО. […]“.

11 Член 1 от тази директива е озаглавен „Предмет“ и гласи:

„Настоящата директива определя мерки за опазване на околната среда и здравето на човека чрез предотвратяване и намаляване на вредните въздействия от образуването и управлението на [ОЕЕО], както и чрез намаляване на отрицателните въздействия от използването на ресурсите и повишаване на ефикасността от такова използване, в съответствие с членове 1 и 4 от [Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, стр. 3)], като с това допринася за постигането на устойчиво развитие“.

12 Член 2 от тази директива, озаглавен „Приложно поле“, предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага за [ЕЕО], както следва:

а) от 13 август 2012 г. до 14 август 2018 г. (преходен период) при условията на параграф 3 за ЕЕО, попадащо в категориите, изброени в приложение I. В приложение II се съдържа примерен списък на ЕЕО, което попада в категориите, изброени в приложение I;

[…]

3. Настоящата директива не се прилага за следните видове ЕЕО:

[…]

б) оборудване, което е специално проектирано и монтирано като част от [друг вид] оборудване, което не попада в приложното поле на настоящата директива или е изключено от него, и което може да изпълнява своите функции само ако е част от посоченото оборудване;

[…]“.

13 Параграф 1 от озаглавения „Определения“ член 3 от същата директива гласи:

„За целите на настоящата директива се използват следните определения:

а) [„ЕЕО“] означава оборудване, което е зависимо от електрически ток или електромагнитни полета, за да функционира правилно, както и оборудване за генериране, пренос и измерване на такъв ток и полета и проектирано за употреба с напрежение не повече от 1 000 волта за променлив ток и 1 500 волта за постоянен ток;

б) „голяма единица стационарно промишлено оборудване“ означава голяма по размер съвкупност от машини, оборудване и/или компоненти, функциониращи съвместно за специфично приложение, монтирани за постоянно и демонтирани от специалисти на дадено място и експлоатирани и поддържани от специалисти в промишлени производствени сгради или съоръжения за научноизследователска и развойна дейност;

[…]“.

14 Точка 6 от приложение I към Директива 2012/19, озаглавено „Категории ЕЕО, попадащи в приложното поле на настоящата директива през преходния период, предвиден в член 2, параграф 1, буква а)“, е идентична с точка 6 от приложение I А към Директива 2002/96.

15 Текстът на точка 6 от приложение II към Директива 2012/19, озаглавено „Примерен списък на продуктите, които попадат в категориите на приложение I“, е следният:

„Електрически и електронни инструменти (с изключение на големи единици стационарно промишлено оборудване)

Бормашини

Триони

Шевни машини

Оборудване за струговане, смилане, фрезоване, шлифоване, рендосване, рязане, нарязване, пробиване, перфориране, щанцоване, фалцоване, огъване или подобни процеси на обработка на дърво, метал и други материали

Инструменти за занитване, заковаване или завинтване или отстраняване на нитове, гвоздеи, винтове или за подобна употреба

Инструменти за заваряване, запояване или за подобна употреба

Оборудване за пулверизиране, пръскане, диспергиране или друга обработка на течности или газообразни вещества чрез други средства

Инструменти за косене или други градинарски дейности“.

Германската правна уредба

16 Член 3, озаглавен „Забрана на нелоялните търговски практики“, от Закона срещу нелоялната конкуренция (Gesetz gegen den unlauteren Wetbewerb, BGBl. 2010 I, стр. 254), изменен със Закон от 1 октомври 2013 г. (BGBl. 2013 I, стр. 3714, наричан по-нататък „UWG“), предвижда в параграф 1:

„Незаконни са нелоялните търговски практики, които могат да засегнат съществено интересите на конкурентите, на потребителите или на другите пазарни субекти. […]“.

17 Съгласно член 4 от UWG, озаглавен „Примери за нелоялни търговски практики“:

„Нелоялно действа по-специално, който

[…]

11. наруши законна разпоредба, чиято цел, наред с други, е да уреди поведението в пазарни условия в интерес на пазарните субекти“.

18 Законът за пускането на пазара, обратното приемане и екологичното обезвреждане на електрически уреди и електроника [Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz), BGBl. 2005 I, стр. 762, наричан по-нататък „ElektroG“] от 16 март 2005 г. съдържа член 2, озаглавен „Приложно поле“, който гласи следното:

„(1) Настоящият закон се прилага за [ЕЕО], попадащо в следните категории, при условие че съответният уред не е част от друг вид оборудване, което не попада в приложното поле на настоящия закон:

[…]

6. Електрически и електронни инструменти с изключение на големи единици стационарно промишлено оборудване.

[…]“.

19 Озаглавеният „Определения“ член 3 от ElektroG предвижда:

„(1) [ЕЕО] по смисъла на този закон е

1. оборудване, което е зависимо от електрически ток или електромагнитни полета, за да функционира правилно,

2. оборудване за генериране, пренос и измерване на такъв ток и полета,

проектирано за употреба с напрежение не повече от 1 000 волта за променлив ток и 1 500 волта за постоянен ток.

[…]

(11) Производител по смисъла на настоящия закон е всяко лице, което, независимо от начина на продажба, включително чрез средствата за телекомуникация по смисъла на член 312b, параграф 2 от Bürgerliches Gesetzbuch [Гражданския кодекс] по занятие

1. произвежда и продава [ЕЕО] със своя запазена марка и за първи път го пуска на пазара в рамките на приложното поле на настоящия закон.

[…]“.

20 Озаглавеният „Създаване на обща координационна служба, регистриране, гаранция за финансиране“ член 6 от този закон, гласи следното в параграф 2:

„Всеки производител е длъжен да се регистрира в компетентния орган (член 16) съгласно второ и трето изречение, преди да пуска на пазара електрическо и електронно оборудване. […]“.

21 Точка 6 от приложение I към ElektroG, озаглавено „Списък на категориите и оборудване“, е идентична с точка 6 от приложение II към Директива 2012/19.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

22 Съгласно член 6, параграф 2 от ElektroG Sommer, което произвежда задвижващи механизми за гаражни врати и други продукти, е регистрирано в Stiftung ear като производител на ЕЕО.

23 Rademacher също произвежда задвижващи механизми за гаражни врати. За функционирането на механизмите е необходимо електрическо напрежение от около 220 до 240 волта и те са проектирани да са част от сградното оборудване заедно със съответната гаражна врата, като по всяко време могат да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят към това оборудване (наричани по-нататък „разглежданите механизми“). Rademacher не е регистрирано в Stiftung ear като производител на ЕЕО.

24 От представените на Съда материали е видно, че през юли 2013 г. Sommer предявява иск срещу Rademacher пред Landgericht Köln (Областен съд, Кьолн) заради нелоялна конкуренция, тъй като последното не се е регистрирало в Stiftung ear като производител на ЕЕО. Sommer иска по-специално на Rademacher да бъде забранено да продава разглежданите механизми, докато не се регистрира в Stiftung ear, както и да бъде осъдено да поправи всички евентуално причинени на Sommer вреди от продажбата на посочените механизми.

25 Sommer счита, че Rademacher е „производител“ по смисъла на член 3, параграф 11 ElektroG, поради което дружеството е задължено да се регистрира в Stiftung ear, преди да продава ЕЕО. В това отношение Sommer твърди, че разглежданите механизми не представляват „големи единици стационарно промишлено оборудване“, а „електрически и електронни инструменти“ по смисъла на член 2, параграф 1, точка 6 от посочения закон, тъй като става дума за оборудване, предвидено за употреба в домакинствата, което се нуждае от електрически ток или електромагнитни полета, за да функционира правилно, проектирано е за употреба с напрежение не повече от 1000 волта за променлив ток и 1500 волта за постоянен ток и не е стационарно. Според Sommer посочените механизми изпълняват собствена функция и не са част от оборудване, което не попада в приложното поле на ElektroG.

26 Rademacher оспорва тази позиция. То счита, че разглежданите механизми не са „инструменти“ по смисъла на член 2, параграф 1, точка 6 от този закон. Всъщност тази разпоредба била уточнена в точка 6 от приложение I към ElektroG, съдържащо списък с продукти. Действително този списък не бил изчерпателен, но пък обща характеристика на всички включени в него продукти било въздействието върху производствени материали, а именно върху подлежащи на обработка материали и вещества, както и физическата им промяна. Следователно, доколкото единствената функция на разглежданите механизми била електрозахранване и управление на съответната система, а използването им не водело до никаква пряка обработка или въздействие върху материали или вещества, те не можели да се считат за „електрически и електронни инструменти“ по смисъла на член 2, параграф 1, точка 6 от ElektroG. Rademacher счита, че при всички случаи разглежданите механизми не изпълняват самостоятелна функция, а са по-скоро елементи от основните изделия, които не попадат в приложното поле на ElektroG.

27 Видно от предоставената от запитващата юрисдикция информация, ако се приеме, че Rademacher е производител, който е носител на задължението за регистрация, предвидено в член 6, параграф 2 от ElektroG, продажбата на разглежданите механизми от страна на това дружество би била в противоречие с член 3, параграф 1 и член 4, точка 11 от UWG във връзка с член 2 и член 6, параграф 2 от ElektroG, докато това дружество не се регистрира в Stiftung ear.

28 Тъй като ElektroG има за цел транспонирането на Директива 2002/96 в германската правна система, посочената юрисдикция иска да установи дали разглежданите механизми попадат в обхвата на понятието за „електрически и електронни инструменти“ по смисъла на тази директива и на Директива 2012/19. Всъщност според запитващата юрисдикция целта на законодателя на Съюза да спомогне възможно по-големи количества ценни материали и токсични вещества от електрически и електронни компоненти да не отиват на боклука, както и определението на Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) на понятието „инструмент“, а именно „оръдие на труда за механично въздействие върху предмети“, са доводи в подкрепа на утвърдителен отговор на този въпрос. Обратно, обстоятелството, че продуктите, посочени съответно в точка 6 от приложение I Б към Директива 2002/96 и от приложение II

към Директива 2012/19, въздействат механично върху предмети или детайли по такъв начин, че посредством тях се обработват и съответно променят предмети или материали, докато разглежданите механизми не обработват, нито променят предмети или материали, а само задвижват гаражни врати, подкрепяло формулирането на отрицателен отговор.

29 Според запитващата юрисдикция, ако трябва да се счита, че разглежданите механизми попадат в понятието за „електрически и електронни инструменти“, би следвало също да се провери дали те не са изключени от приложното поле съответно на Директиви 2002/96 и 2012/19, тъй като съставляват компоненти на „големи единици стационарно промишлено оборудване“ или са част от „друг вид оборудване“, която не попада в приложното им поле. В това отношение запитващата юрисдикция счита, че след като посочените механизми са монтирани заедно с гаражната врата в сградата и служат за управление на вратата, това би могло да означава, че са лишени от самостоятелна функция и представляват компонент от стационарна цялостна система, докато обстоятелството, че същите механизми могат във всеки момент да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят към сградното оборудване, би позволило да се считат за изпълняващи самостоятелна функция, отличаваща ги от стационарното електрическо оборудване.

30 При тези условия Landgericht Köln решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли член 2, параграф 1 и член 3, буква а) от, както и приложение I A и приложение I Б към Директива 2002/96 и/или член 2, параграф 1, буква а), член 3, параграф 1, буква а) от, както и приложение I и приложение II към Директива 2012/19 да се тълкуват в смисъл, че функциониращи с напрежение от 220 V до 240 V задвижващи механизми за (гаражни) врати, проектирани да са част от сградното оборудване заедно с (гаражната) врата, са обхванати от понятието „[ЕЕО]“, и по-специално от понятието „електрически и електронни инструменти“?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос следва ли приложение I A, точка 6 и приложение I Б, точка 6 от Директива 2002/96 и/или член 3, параграф 1, буква б) от приложение I, точка 6 и приложение 2, точка 6 от Директива 2012/19 да се тълкуват в смисъл, че задвижващи механизми (за гаражни врати) като посочените в първия въпрос следва да се разглеждат като част от големи единици стационарно промишлено оборудване по смисъла на тези разпоредби?

3) При положителен отговор на първия въпрос и отрицателен отговор на втория въпрос следва ли член 2, параграф 1 от Директива 2002/96 и/или член 2, параграф 3, буква б) от Директива 2012/19 да се тълкуват в смисъл, че задвижващи механизми (за гаражни врати) съгласно първия въпрос следва да се разглеждат като част от друг вид оборудване, което не попада в приложното поле на съответната директива?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

31 Европейската комисия счита, че позоваването на Директива 2002/96 е ирелевантно при разглеждане на преюдициалното запитване, тъй като тази директива е отменена, считано от 15 февруари 2014 г. в съответствие с член 25, първа алинея от Директива 2012/19.

32 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда въпросите, които са свързани с тълкуването на правото на Съюза и са поставени от националния съд в нормативната и фактическата рамка, която той определя съгласно своите правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или също когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решения Fish Legal и Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, т. 30 и цитираната съдебна практика, както и Idrodinamica Spurgo Velox и др., C-161/13, EU:C:2014:307, т. 29).

33 В случая, макар запитващата юрисдикция да не уточнява причините, поради които иска тълкуване на Директива 2002/96 „и/или“ на Директива 2012/96, все пак от материалите по делото, представени на Съда, е видно, от една страна, че тя е сезирана с иск, предявен от Sommer през юли 2013 г., тоест преди датата, на която Директива 2002/96 е престанала да поражда действие, тоест 15 февруари 2014 г., и от друга страна, че Sommer иска по-специално Rademacher да бъде осъдено да поправи всички вреди, които ищецът в главното производство е претърпял в резултат от твърдените нелоялни прояви на Rademacher, чието начало очевидно е поставено при действието на Директива 2002/96 и които са продължили при действието на Директива 2012/19.

34 Поради това не е съвсем очевидно, че поисканото тълкуване на Директиви 2002/96 и 2012/19 няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство.

35 При това положение въпросите са допустими в тяхната цялост.

По същността на спора

36 С поставените въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 2, параграф 1 и член 3, буква а) от Директива 2002/96, както и точка 6 от приложение I А и точка 6 от приложение I Б към нея, от една страна, и член 2, параграф 1, буква а) и параграф 3, буква б), член 3, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2012/19, както и точка 6 от приложение I и точка 6 от приложение II към нея, от друга страна, трябва да се тълкуват в смисъл, че задвижващи механизми за гаражни врати като разглежданите в главното производство, функциониращи с напрежение от 220 V до 240 V, проектирани да са част от сградното оборудване заедно със съответната гаражна врата, и които във всеки момент могат да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят, попадат в приложното поле съответно на Директиви 2002/96 и 2012/19 в рамките на преходния период, определен в член 2, параграф 1, буква а) от последната директива (наричан по-нататък „преходният период“).

37 От член 2 от Директива 2002/96 е видно, че в нейното приложно поле попадат продукти, отговарящи на три кумулативни условия, а именно, първо — да бъдат ЕЕО, второ — да попадат в категориите, изброени в приложение I А към тази директива, и трето — да не са част от друг вид уред, изключен от приложното поле на Директивата, както и да не представляват такъв уред. Същите условия по същество са възпроизведени в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2012/19 във връзка с параграф 3 от него, от които е видно, че през преходния период Директива 2012/19 се прилага по отношение на ЕЕО, попадащо в категориите, изброени в приложение I към Директивата, което не е посочено в член 2, параграф 3 от нея.

38 Най-напред във връзка с първото условие, посочено в предходната точка от настоящото решение, следва да се отбележи, че член 3, буква а) от Директива 2002/96 и член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2012/19 определят понятието за „ЕЕО“ по почти идентичен начин, а именно като отнасящо се до оборудване, което е зависимо от електрически ток или електромагнитни полета, за да функционира правилно, както и до оборудване за генериране, пренос и измерване на такъв ток и полета, проектирано за употреба с напрежение не повече от 1 000 волта за променлив ток и 1 500 волта за постоянен ток. Към това определение член 3, буква а) от Директива 2002/96 добавя изискването оборудването да попада в категориите, посочени в приложение I А към нея.

39 В случая от предоставената от запитващата юрисдикция информация е видно, че за да функционират правилно, разглежданите механизми са зависими от електрически ток с напрежение от около 220—240 волта, тоест под 1 000 волта за променлив ток и 1 500 волта за постоянен ток. От това следва, че тези механизми могат да представляват ЕЕО по смисъла на Директива 2002/96 и че са ЕЕО по смисъла на Директива 2012/19.

40 На следващо място във връзка с второто условие, посочено в точка 37 от настоящото решение, запитващата юрисдикция иска да установи дали разглежданите механизми попадат в точка 6 „Електрически и електронни [инструменти] (с изключение на [големи единици стационарно промишлено оборудване])“ от приложение I А към Директива 2002/96 „и/или“ точка 6 от приложение I към Директива 2012/19, чийто текст е идентичен.

41 От една страна, следва да се отбележи, че член 2, параграф 1 от Директива 2002/96, второ изречение уточнява, че приложение I Б към нея „съдържа списък с продукти, които попадат в категориите, посочени в приложение I А“, докато член 2, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2012/19 гласи, че в приложение II към нея „се съдържа примерен списък на ЕЕО, попадащо в категориите, изброени в приложение I“. От друга страна, следва да се констатира, че задвижващите механизми за гаражни врати сами по себе си не фигурират сред продуктите, изброени в точка 6 „Електрически и електронни [инструменти] (с изключение на [големи единици стационарно промишлено оборудване])“ от приложение I Б към Директива 2002/96, нито сред посочените в точка 6 от приложение II към Директива 2012/19, озаглавено по същия начин.

42 В това отношение следва да се отбележи, че макар по съдържание тази точка да съвпада с точка 6 от приложение I Б към Директива 2002/96, от член 2, параграф 1, буква а), второ изречение от Директива 2012/19, както и от заглавието на приложение II към нея произтича ясно, че списъкът на ЕЕО, включен в това приложение, е примерен, докато в Директива 2002/96 не се предвижда изрично, че списъкът в приложение I Б е примерен.

43 Само по себе си обаче това обстоятелство не може да придаде изчерпателност на списъка в приложение I Б към Директива 2002/96. Всъщност от текста на член 2, параграф 1 от тази директива, и по-специално от това, че в тази разпоредба е предвидено, че приложение I Б не съдържа „списъка“ с „продуктите“, които попадат в категориите, посочени в приложение I А към нея, а „списък“ с такива „продукти“, следва, че този списък е примерен.

44 От изложените съображения следва, че член 2, параграф 1 от Директива 2002/96 и приложение I Б към нея трябва да се разбират в смисъл, че последното съдържа примерен списък с продукти, попадащи в категориите, упоменати в приложение I А към тази директива.

45 При това положение следва да се провери дали разглежданите механизми могат да попаднат в категорията „електрически и електронни инструменти (с изключение на големи единици стационарно промишлено оборудване)“ по смисъла на Директиви 2002/96 и 2012/19.

46 Във връзка с това в отсъствието на определение за понятието „инструменти“ в посочените директиви, за да се определи неговият обхват, следва да се разгледа обичайният му и общоприет смисъл (вж. по аналогия решение Endendijk, C-187/07, EU:C:2008:197, т. 15 и цитираната съдебна практика). Обикновено това понятие означава предмет, използван за извършване на определена операция или работа.

47 Следователно, доколкото след захранване с електроенергия разглежданите механизми позволяват, съгласно предоставената от запитващата юрисдикция информация, задвижването и управлението на гаражни врати, те представляват електрически или електронни инструменти по смисъла на посочените директиви.

48 Този извод не се поставя под въпрос от довода на Rademacher, че след като разглежданите механизми служат само за задвижване на предмети като гаражни врати, те не могат да се причислят към продуктите, посочени съответно в точка 6 от приложение I Б към Директива 2002/96 и приложение II към Директива 2012/19, тъй като обща характеристика на тези продукти е обработката на различни предмети. Всъщност, както подчертава Sommer в писменото си становище, тази характеристика не може да се окачестви като обща за всички изброени в посочените точки 6 продукти, след като някои от тези продукти, например инструментите за завинтване и отстраняване на винтове, не са свързани с обработване на предметите, върху които въздействат пряко, а единствено ги задвижват.

49 По въпроса дали разглежданите механизми представляват „големи единици стационарно промишлено оборудване“, изключени от категорията „електрически и електронни инструменти“ по смисъла на Директиви 2002/96 и 2012/19, следва да се подчертае, от една страна, че първата директива не дефинира понятието „големи единици стационарно промишлено оборудване“. Съгласно цитираната в точка 46 по-горе съдебна практика обаче следва да се отбележи, че обичайно това понятие се отнася за едрогабаритните инструменти или машини, използвани в рамките на производствен процес или на процес по промишлена обработка на продукти, монтирани неподвижно, които обикновено не могат да се местят или премахват. От това следва, че при всички положения разглежданите механизми не могат да се квалифицират като „единици промишлено оборудване“, доколкото посочените механизми не се използват в рамките на производствен процес или на процес по промишлена обработка на продукти. От друга страна, посочените механизми също не съответстват на определението „големи единици стационарно промишлено оборудване“, съдържащо се в член 3, параграф 1, буква б) от Директива 2012/19, като се има предвид, че не се „експлоатират предимно от специалисти в промишлени производствени сгради или съоръжения за научноизследователска и развойна дейност“.

50 От изложените съображения следва, че разглежданите механизми попадат в категорията „Електрически и електронни инструменти (с изключение на големи единици стационарно промишлено оборудване)“ по смисъла на Директиви 2002/96 и 2012/19.

51 Накрая, във връзка с третото условие по точка 37 от настоящото решение запитващата юрисдикция иска да установи дали все пак не трябва да се счита, че разглежданите механизми са част от друг вид уред, който не попада в приложното поле на Директива 2002/96 по смисъла на член 2, параграф 1 от нея, „и/или“, че тези механизми съставляват оборудване, което е специално проектирано и монтирано като част от друг вид оборудване, което не попада в приложното поле на Директива 2012/19, или е изключено от него и което може да изпълнява своите функции само ако е част от посоченото оборудване по смисъла на член 2, параграф 3, буква б) от тази директива.

52 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 1 Директива 2002/96 има за цел предотвратяването на образуване на [ОЕЕО], повторната им употреба, рециклирането и други форми на оползотворяване на такива отпадъци, така че да се намали изхвърлянето на

отпадъци, както и да се подобри функционирането на операторите по отношение на околната среда, които участват в жизнения цикъл на ЕЕО. В съответствие със съображения 10, 15 и 16 тази директива има за цел да обхване всяко ЕЕО, използвано от потребители, както и ЕЕО за професионална употреба, да постигне високо ниво на разделно събиране на ОЕЕО, за да се гарантира избраното ниво на защита на човешкото здраве и околната среда. Освен това от съображения 6, 9, 14 и 15 от Директива 2012/19 следва, че по същество тя преследва същите цели.

53 С оглед на посочените цели изключенията от прилагането на тези директиви, предвидени съответно в член 2, параграф 1 от Директива 2002/96 и в член 2, параграф 3, буква б) от Директива 2012/19, трябва да се тълкуват ограничително.

54 Rademacher сочи по същество, че за разглежданите механизми споменатите директиви не се прилагат, тъй като нямат самостоятелна функция, а са част от компоненти, интегрирани неподвижно в обслужващото оборудване на съответната сграда.

55 Същевременно, що се отнася до изключението, предвидено в член 2, параграф 1 от Директива 2002/96, ЕЕО по смисъла на тази директива, което подобно на разглежданите механизми може във всеки момент да се сваля, да се монтира отново и/или да се добавя към сградното оборудване, не би могло да не попадне в приложното ѝ поле единствено поради това че е „проектиран[о] да [част] от [това] оборудване“. Всъщност подобно тълкуване би довело до изключване на голям брой ЕЕО, попадащо изрично в категориите, изброени в приложение I А към Директива 2002/96, единствено поради факта че то е прикрепено към сградата или е свързано с нейната електрическа мрежа, поради което това тълкуване би било в разрез с целите на Директивата.

56 Във връзка с изключението, предвидено в член 2, параграф 3, буква б) от Директива 2012/19, то е още по-тясно от предвиденото в член 2, параграф 1 от Директива 2002/96, като се има предвид, че има за цел изключване само на оборудване, „специално проектирано и монтирано“ като част от друг вид оборудване, което „може да изпълнява своите функции само ако е част от посоченото оборудване“. В тази връзка съгласно съображение 9 от Директива 2012/19 целите ѝ могат да бъдат постигнати, без в приложното ѝ поле да се включват големи неподвижно монтирани инсталации като нефтени платформи, системи за транспортиране на багаж на летищата или асансьори. В това съображение обаче са споменати два вида примери за ЕЕО, а именно осветителни тела и фотоволтаични панели, за които, макар обикновено да са част от едрогабаритни неподвижно монтирани инсталации, например сгради, все пак не се счита, че са „специално“ предназначени да бъдат част от такива инсталации, а се счита, че могат да изпълняват своите функции дори да не са неразделна част от тях.

57 С оглед на посочените примери и доколкото разглежданите механизми могат във всеки момент да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят към оборудването на сградата, поради което следователно не са проектирани да функционират изключително с определени врати, посочените механизми при всички положения не биха могли да се считат за „специално проектирани и монтирани“, за да бъдат част от това оборудване по смисъла на член 2, параграф 3, буква б) от Директива 2012/19.

58 При това положение задвижващи механизми за гаражни врати като разглежданите в главното производство не биха могли да попаднат сред изключенията, предвидени в член 2, параграф 1 от Директива 2002/96 и в член 2, параграф 3, буква б) от Директива 2012/19.

59 С оглед на всички изложени съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 2, параграф 1 и член 3, буква а) от Директива 2002/96, както и точка 6 от приложение I А и точка 6 от приложение I Б към нея, от една страна, и член 2, параграф 1, буква а) и параграф 3, буква б), член 3, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2012/19, както и точка 6 от приложение I

и точка 6 от приложение II към нея, от друга страна, трябва да се тълкуват в смисъл, че задвижващи механизми за гаражни врати като разглежданите в главното производство, функциониращи с напрежение от 220 V до 240 V, проектирани да са част от сградното оборудване заедно със съответната гаражна врата, и които във всеки момент могат да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят, попадат в приложното поле съответно на Директива 2002/96 и на Директива 2012/19 в рамките на преходния период.

По съдебните разноски

60 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 2, параграф 1 и член 3, буква а) от Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО), както и точка 6 от приложение I А и точка 6 от приложение I Б към нея, от една страна, и член 2, параграф 1, буква а) и параграф 3, буква б), член 3, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО), както и точка 6 от приложение I и точка 6 от приложение II към нея, от друга страна, трябва да се тълкуват в смисъл, че задвижващи механизми за гаражни врати като разглежданите в главното производство, функциониращи с напрежение от 220 V до 240 V, проектирани да са част от сградното оборудване заедно със съответната гаражна врата, и които във всеки момент могат да се свалят, да се монтират отново и/или да се добавят към това оборудване, попадат в приложното поле съответно на Директива 2002/96/ЕО и на Директива 2012/19/ЕС в рамките на преходния период, определен в член 2, параграф 1, буква а) от последната.

Подписи